Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	21C/15/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2111207482
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Miroslava Maláriková
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2016:2111207482.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Miroslavou Malárikovou v právnej veci žalobcov: 1. J. H., nar. X.XX.XXXX, O., K. XX/X, W. W., 2. S. H., nar. X.X.XXXX, O., K. XX/X, W. W., 3. maloletý S. H., nar. XX.X.XXXX, O., K. XX/X, W. W., zastúpený žalobcami v 1. a 2. rade, všetci zastúpení advokátom: Mgr. Marek Para, Šancová 48, Bratislava, proti žalovaným: 1. W. R., nar. X.X.XXXX, S. XXXX/XX, T., zastúpený splnomocnenkyňou: AK JUDr. Andrea Vladárová, s.r.o., so sídlom Dolný Val 11, Žilina, 2. Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 8.000,00 €, žalobcovi v 2. rade sumu 4.000,00 € a žalobcovi v 3. rade sumu 7.000,00 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

III. Žalobkyňa v 1. rade je povinná zaplatiť žalovanému v 1.rade a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 84%.

IV. Žalobca v 2. rade je povinný zaplatiť žalovanému v 1.rade a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 92%.

V. Žalobca v 3. rade je povinný zaplatiť žalovanému v 1.rade a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 86%.

VI. Súd štátu nepriznáva náhradu trov konania.

VII. Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh vo výške 390,50 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku Okresnému súdu Trnava.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa svojim návrhom podaným na tunajšom súde dňa 4.4.2011 domáhali, aby súd uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 33.194,- € a 33.194,- €, žalobcovi 2/ sumu 33.194,- € a 33.194,- € a žalobcovi 3/ sumu 33.194,- € a 33.194,- €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne odo dňa podania žaloby na súd do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti po dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný 1/, pri ktorej došlo k úmrtiu dvoch blízkych rodinných príslušníčok žalobcov a žalovaný 2/ bol poisťovateľom motorového vozidla žalovaného 1/.

2. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 21C/15/2011-480 zo dňa 7.4.2014 a zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 12.000,- €, žalobcovi 2/ sumu 9.000,- € a žalobcovi 3/ sumu 10.000,- €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Ďalej zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť Okresnému súdu Trnava súdny poplatok za návrh vo výške 996,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a o trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Krajský súd v Trnave po odvolaní žalobcov a žalovaného 1/ uznesením č.k. 11Co/394/2014-545 zo dňa 29.6.2015 zrušil rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu záveru, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu nie je krytá aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do práva na súkromný a rodinný život pozostalých, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov a teda, že poisťovňa nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej z poistnoprávneho vzťahu v prípade, ak predmetom konania je nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 381/2001 Z.z.) a teda žalovaný 2/ je pasívne legitimovaný.

4. Poškodený, ako obeť dopravnej nehody, má neobmedzený priamy nárok na plnenie voči poistiteľovi a môže priamo od neho požadovať náhradu škody. Zároveň si môže uplatňovať náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj od poisteného škodcu. Môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému alebo spoločne žiadať plnenie aj proti poistiteľovi aj proti škodcovi, pričom plnenie môže dostať len raz, keďže žalobcovia majú nárok na plnenie proti dvom subjektom z iného právneho dôvodu. Pokiaľ žalobcovia uplatňujú nárok voči obom týmto subjektom, ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom plnil veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dlhu veriteľovi, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah (že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého).

5. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa o miere spoluzavinenia žalovaného 1/ a neb. chodkyne p. C. a to u každého na 50 %, nakoľko v prvom rade bolo technickou príčinou dopravnej nehody nesprávne konanie chodkyne p.C., avšak na strane druhej mohol žalovaný 1/ zabrániť nehode správnou technikou jazdy a to včasným intenzívnym brzdením a zastavením vozidla ešte pred nebezpečným prierezom vozovky, načo mal žalovaný 1/ dosť času a k nenapraviteľnému následku by nebolo došlo.

6. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za nepreskúmateľné v časti vyhodnotenia okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu vo vzťahu medzi žalovaným 1/ a neb. mal. R., nakoľko táto vstúpila do vozovky na pokyn a v sprievode dospelej osoby - starej matky neb. p. C. z čoho nie je zrejmé, prečo aj u mal. R. bola daná miera spoluzavinenia vo výške 50%.

7. Odvolací súd uložil súdu prvého stupňa, aby vec opätovne prejednal, riadil sa právnym názorom odvolacieho súdu, zodpovedal všetky rozhodujúce právne otázky, vysporiadal sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania a opätovne o nároku navrhovateľov zákonným spôsobom rozhodol.

8. Žalovanému 1/ bolo uznesením č.k. 21C/15/2011-566 zo dňa 5.11.2015 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

9. Súd opätovne vec prejednal, doplnil dokazovanie vyjadreniami strán sporu, nakoľko nemali nové návrhy na doplnenie dokazovania, napriek poučeniu a výzve súdu v zmysle § 154 CSP.

10. Žalobcovia naďalej požadovali priznať nemajetkovú ujmu v súlade s podanou žalobou. Poukázali na to, že žalovaný 1/ v trestnom aj v civilnom konaní neuviedol dôvod, pre ktorý sa nevenoval situácii v cestnej premávke, čím neumožňuje hodnotiť presnejšie jeho zlyhanie z dôkazného hľadiska. Počas doby

trvania celého trestného konania bol zo strany žalovaného 1/ problematické dosiahnuť čo i len čiastočnú náhradu materiálnej ujmy, ktorú odmietol hradiť v celej výške žalovaný 2/. Ďalej poukázali na konanie žalovaného 1/, keď zo znaleckého posudku vyplýva jednoznačný záver, že pred zrážkou s usmrtenými osobami ani len nebrzdil, začal brzdiť až po náraze, bol jasný deň, nič mu nebránilo vo výhľade a z kamerových záznamov, ktoré dokumentuje jeho správanie a spôsob jazdy je zrejmé, že akýmkoľvek minimálnym úhybným manévrom mohol a mal zrážke ľahko zabrániť. Zlyhanie žalovaného 1/ je o to závažnejšie, keď chodkyne sa v čase nárazu nachádzali tesne pri ľavom okraji vozovky t.j. tesne pred vstupom na chodník pre chodcov. Poukázali na str. 24 znaleckého posudku. Náhradu nemajetkovej ujmy vo výške vyčíslenej nominálne v petite žaloby považujú navrhovatelia za primeranú.

11. Žalovaný 1/ poukázal na skutočnosť, že odo dňa nehody, ani počas trestného konania a ani počas samotného konania o náhradu nemajetkovej ujmy nepopieral, že v dôsledku jeho nedbanlivostného konania došlo k usmrteniu chodkýň a tieto okolnosti napĺňajú prvé kritérium a to závažnosť ujmy. Čo sa však týka okolnostií za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu namietol, že ich súd vyhodnotil nesprávne. Zo znaleckého posudku v trestnom konaní vyplýva, že z technického hľadiska bolo príčinou dopravnej nehody nielen nesprávna technika jazdy vodiča vozidla žalovaného 1/, ale aj nesprávne používanie cestnej komunikácie zo strany chodkyne, ktorá prechádzala cez vozovku mimo plochy vyznačeného priechodu pre chodcov a prechádzala cez vozovku v čase, keď na to nebola situácia z technického hľadiska spôsobilá. Znalec ďalej uviedol, že technickou príčinou dopravnej nehody bolo v prvom rade nesprávne konanie chodkyne C. ako účastníčky cestnej premávky a následne tiež nereagovanie vodiča na chybné konanie chodkyne. Súd vo svojom rozhodnutí považoval za potrebné uviesť, že k dopravnej nehode došlo mimo prechodu pre chodcov až v druhom jazdnom pruhu v smere jazdy vodiča a ak by chodkyňa venovala pozornosť prichádzajúcemu vozidlu stačilo nevkročiť do jazdného pruhu vodiča a teda dať mu prednosť a zároveň mala zodpovednosť aj za 5 ročnú vnučku. Chodkyňa sa nemala spoliehať na včasnú reakciu prichádzajúceho vodiča, že zabrzdí včas a dá jej prednosť. Súd prvého stupňa na základe uvedeného potom konštatoval mieru spoluzavinenia chodkyne p. C. a spolu s ňou mal. R. vo výške 50%, čo je podľa názoru odporcu 1/ nesprávne. Nesprávne používanie cestnej premávky dospelej osoby p. C. ako chodkyne a ako účastníčky cestnej premávky je treba vyhodnotiť najmä vo vzťahu k mal. R., ktorá vo veku 5 rokov nemohla v žiadnom prípade posúdiť dôsledky svojho konania a za jej nesprávne použitie cestnej premávky ako maloletej osoby v nízkom veku bola plne zodpovedná len stará matka p. C.. Súdom stanovená výška nemajetkovej ujmy za smrť maloletej R. vo vzťahu k žalovanému 1/ je preto neopodstatnená. Súd okolnosti v tomto smere vôbec nevyhodnotil, hoc prechádzanie maloletej R. bolo výlučne v réžii dospelej osoby chodkyne p. C.. Neodvrátiteľné a trvalé následky vo vzťahu k úmrtiu maloletej nemožno pripísať v rovnakom rozsahu žalovanému 1/ tak, ako p. C. a dôvodiť, že spoluzavinenie p. C. je rovnaké vo vzťahu k nej ako k maloletej R.. Taktiež samotné určenie výšky nemajetkovej ujmy vo vzťahu k jednotlivým žalobcom je neadekvátne, nakoľko, pokiaľ by nebola súdom stanovená miera spoluzavinenia 50 % za konanie p. C., tak potom žalobkyni 1/ by bola priznaná titulom úmrtia dcéry suma 15.000,- € a titulom úmrtia matky 10.000,- €, žalobcovi 2/ by bola priznaná suma 15.000, - € titulom úmrtia dcéry a 4.000,- € titulom úmrtia svokry a žalobcovi 3/ by bola priznaná suma 10.000,- € titulom úmrtia sestry a 10.000,- € titulom úmrtia starej matky, čo všetko spolu predstavuje sumu 64.000,- €. Takúto sumu však nie je možné považovať za primeranú sumu, ktorá by nebola nástrojom na získanie neprimeraných finančných prostriedkov pre jednu rodinu. Účelom finančného zadosťučinenia nie je kompenzovať žalobcom stratu ich blízkych, ale do istej miery kompenzovať ich útrapy smrťou vyvolané, ale pri stanovení konečnej výšky nemajetkovej ujmy musí byť zachovaná požiadavka nezneužívať tento prostriedok na neprípustné obohacovanie. Žalovaný 1/ uviedol, že z dokazovania nebol preukázaný rovnaký zásah do osobnostných práv a právom chránených záujmov žalobcov. Je nesporné, že k najväčšiemu zásahu došlo na strane žalobkyne 1/, avšak čo sa týka žalobcu 2/ a žalobcu 3/ intenzita zásahu bola neporovnateľne nižšia, čo sa nepremietlo do výroku. V tejto súvislosti žalovaný 1/ poukázal, že záverečná správa k dlhodobej výpomoci spoločnosti P. nemá dostatočne relevantný význam na preukázanie intenzity zásahu v posudzovanej veci. Uvedená spoločnosť sa zaoberá mobilnými, rodinnými a opatrovateľskými službami a s rodinou začala spolupracovať až v apríli 2010, kedy bola do rodiny nasadená spoločníčka. Dôvodom poskytnutia pomoci podľa správy bolo, že žalobkyňa 1/, ktorá trpí chronickými fyzickými ťažkosťami (jednalo sa o obdobie po narodení dvojičiek už po nehode), je starostlivosťou o deti a domácnosť úplne preťažená. Popri bábätkách jej chýba čas a starostlivosť o syna žalobcu 3/. Žalovaný 1/ v konaní namieta uvedenú správu a má za to, že nie je objektívnym dôkazom na preukázanie intenzity zásahu do práv žalobcov. Organizácia nie je odborne znalou organizáciou, disponovala len informáciami, ktoré jej poskytli žalobcovia 1/ prípadne 2/ a intenzitu zásahu a skutočný psychický stav žalobcov 1/, 2/, 3/ by

mohol objektívne posúdiť len psychológ prípade psychiater, znalci z odboru daného odvetvia. Nehoda sa stala v lete v roku 2008, do apríla 2010 nebolo v konaní preukázané, že by rodina navštevovala odbornú pomoc psychológa prípadne psychiatra a ani závery odborníka - znalca prípadne ošetrujúceho lekára neboli v konaní preukázané. Pomoc organizácie nastala až po narodení ďalších detí dvojičiek.

12. Žalovaný 2/ zotrval na svojej argumentácii, že nie je v danej veci pasívne legitimovaný tak, ako sa vyjadril i k odvolaniam žalobcov a žalovaného 1/. Svoju argumentáciu doplnil len o nové rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. Zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, ktorým rozhodoval v obdobnej veci, kde sa príbuzní domáhali náhrady nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia príbuzného pri dopravnej nehode voči vodičovi a poisťovni. Súd prvého stupňa zamietol žalobu voči poisťovni z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a dovolací súd dovolanie zamietol.

13. Pred prvým rozhodnutím vo veci žalovaný 1/ predložil dňa 15.11.2012 do spisu listy zo dňa 22.8.2008 a 8.10.2008, ktorými prejavil žalobcom úprimnú sústrasť, ospravedlnil sa, ponúkol i osobné ospravedlnenie, ak by s ním neodmietli stretnúť. Ponúkol i pomoc pri náhrade výdavkov, ktoré im v tejto súvislosti vznikli. Prevzatie listov potvrdila žalobkyňa 1/.

14. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
15. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
16. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 381/2001 Z.z.), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

17. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

18. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.
19. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.
20. Podľa § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka, maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.
21. Ak rodičia maloletých detí, ktorým bola spôsobená škoda inou osobou, zanedbajú dohľad nad maloletými, nemožno túto skutočnosť hodnotiť ako spoluzavinenie maloletých poškodených. V takom prípade rodičia poškodených zodpovedajú za škodu spoločne s tým, kto škodu spôsobili, podľa svojej účasti na spôsobení škody (R 44/1974).

22. Podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.
23. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.
24. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo, ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlho spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.
25. Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.
26. Podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

27. Súd je viazaný právnym názorom krajského súdu, ktorý vo svojom uznesení vyslovil aj to, že obaja odporcovia sú pasívne legitimovaní. Súd nemohol prihliadnuť na predložené novšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, pretože nie je rozhodnutím v tejto veci a z tohto dôvodu ním súd nie je viazaný. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa o miere spoluzavinenia žalovaného 1/ a neb. chodkyne p. C. a to u každého na 50 %, nakoľko v prvom rade bolo technickou príčinou dopravnej nehody nesprávne konanie chodkyne p.C., avšak na strane druhej mohol žalovaný 1/ zabrániť nehode správnou technikou jazdy a to včasným intenzívnym brzdením a zastavením vozidla ešte pred nebezpečným prierezom vozovky, načo mal žalovaný 1/ dosť času a k nenapraviteľnému následku by nebolo došlo.

28. Odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa pri odôvodnení rozsudku pochybil ohľadne vyhodnotenia okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu vo vzťahu medzi žalovaným 1/ a neb. maloletou R.. Uložil súdu prvého stupňa, aby opätovne vyhodnotil tieto okolnosti, nakoľko neb. maloletá R. vstúpila do vozovky na pokyn a v sprievode dospelej osoby - starej matky neb. p. C..

29. V konaní bolo nesporné, že žalobcovia 1/, 2/ zverili maloletú R. v tom čase vo veku 5 rokov starej matke, ktorá mala na ňu dohliadať počas návštevy maloletej. Na pokyn starej matky vstúpila maloletá spolu so starou matkou do vozovky a následne pri dopravnej nehode obe zomreli. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného 1/, že maloletá vzhľadom na svoj vek nemohla posúdiť dôsledky svojho konania a za jej nesprávne konanie ako maloletej osoby bola plne zodpovedná stará matka p. C.. V konaní však bolo preukázané, a potvrdené aj odvolacím súdom, že nehodu spoluzavinila stará matka a zároveň bola preukázaná aj vina žalovaného 1/, ktorý mohol nehode zabrániť správnou technikou jazdy a to včasným intenzívnym brzdením. Preto súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy aj vo vzťahu k maloletej R., avšak s prihliadnutím na spoluzavinenie starej matky určil primeranú výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko žalobcovia by si svoj nárok mohli uplatniť aj voči starej matke, ak by nebola zomrela pri nehode.

30. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcovia 1/, 2/ a 3/ žiadali priznať každý za každé úmrtie 33.194,00 €, t.j. každý sa v konaní domáha zaplatenia sumy 66.388,00 € a spolu 199.164,00 €. Občiansky zákonník maximálnu ani minimálnu výšku zadosťučinenia neupravuje, upravené je iba to, že zadosťučinenie musí byť primerané, rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhrady príjmu, logicky nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. V prípade smrti žiadne zadosťučinenie vrátane finančného nemôže skutočne vzniknutú ujmu, akou je smrť, nahradiť, zmyslom právnej úpravy je túto len zmierniť. Žiadna peňažná čiastka teda ani „nízka“ ani „vysoká“ nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade.

31. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa v zmysle § 136 O.s.p. stáva predmetom voľného uváženia súdu. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

32. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že k dopravnej nehode došlo v dôsledku nedbanlivostného protiprávneho konania žalovaného 1/, ktorý do nehody viedol bezúhonný život, priamo po nehode poskytoval prvú pomoc maloletej. V krátkom čase po nehode sa preukázateľne dvakrát písomne ospravedlnil a vyjadril úprimnú ľútosť žalobcom, pričom ponúkol i osobné ospravedlnenie, následne vyjadril ľútosť aj osobne a to na pojednávaní v trestnom konaní a aj v civilnom. Po nehode im zaplatil 1.000,00 € na zmiernenie ich útrap. Preukázateľné výdavky žalobcov v súvislosti s dopravnou nehodou im boli zaplatené žalovaným 2/ v rámci poistného plnenia z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd zohľadnil ako už uviedol vyššie a potvrdil aj odvolací súd vo vzťahu k nárokom súvisiacim so smrťou p. C. jej spoluzavinenie, ktoré ustálil vo výške 50%.

33. V tomto prípade tragické, náhle a neočakávané úmrtie dvoch členov rodiny zasiahlo žalobcov takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Konaním bolo preukázané, že pred nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, citovo navzájom previazaná a súdržná.

34. Po nehode sa najsilnejšie prejavovali jej dôsledky na žalobkyni 1/, nakoľko naraz stratila dcéru vo veku 5 rokov a zároveň matku vo veku 54 rokov. Dcéra sa jej narodila až po absolvovaní liečenia a od narodenia vyžadovala väčšiu starostlivosť ako jej dvojča - žalobca 3/, vzhľadom na jej zdravotný stav. Zároveň bolo preukázané, že navrhovateľka mala so svojou matkou veľmi dobrý vzťah. Mala len matku, otec zomrel v detstve a má i naďalej dve sestry. Zdravotný stav žalobkyne bol po nehode natoľko zhoršený, že bola v trvalej starostlivosti lekára, brala dlhodobo denne lieky, i keď sa jej neskôr opätovne narodili dvojčatá dňa XX.X.XXXX, teda necelých 14 mesiacov po nehode. Vzhľadom na svoj psychický a fyzický stav nebola schopná celodennej starostlivosti o novorodencov a žalobcu 3/ bez pomoci iných osôb. Od 4/2010 do 5/2012 jej so starostlivosťou o deti vypomáhala pracovníčka opatrovateľskej služby. Žalobkyňa 1/ podala po nehode návrh na rozvod, ktorý stiahla. Uvedené skutočnosti boli preukázané aj svedeckými výpoveďami sestier žalobkyne.

35. V časti nárokov uplatnených žalobcom 2/ súd zohľadnil, že smrťou dcéry došlo aj u neho k rovnakej ujme ako u žalobkyne 1/. Po nehode sa výrazne zhoršil ich rodinný život, žalobkyňa 1/ podala návrh na rozvod, ktorý vzala späť. Následne sa im 14 mesiacov po nehode narodili ďalšie dve deti, ktoré pred nehodou vzhľadom na svoj vek už neplánoval (v tom čase mal 54 rokov). Žalobca 2/ musel byť oporou po nehode manželke i synovi a nemohol sa poddať žiaľu. Musel prevziať celú starostlivosť o rodinu, ktorú zabezpečuje dodnes, nakoľko žalobkyňa 2/ toho nie je schopná. S nebohou starou matkou (v čase nehody od neho staršou o jeden rok) sa podľa vlastného vyjadrenia stretával len raz za 4 až 5 týždňov na pár dní, keď ju navštívili v D. alebo prišla na návštevu. Sám psychologickú pomoc po nehode nevyhľadal.

36. Žalobca 3/ mal v čase dopravnej nehody 5 rokov a teda s dôsledkami nehody bol schopný sa vyrovnať relatívne najlepšie z celej rodiny. I keď jeho duševný stav vyžadoval rovnako ako u navrhovateľky odbornú pomoc, ale len 6 mesiacov. So stratou sestry dvojčaťa sa pomaly vyrovnával a to aj za pomoci nových súrodencov, ktorých si prial a aj podľa svedkýň má s nimi dobrý vzťah. V čase nehody prišiel o jediného súrodenca a zároveň o jedinú starú matku.

37. Vychádzajúc zo všetkých zistených, navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov a princípu spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov, ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom 1/, 2/, 3/ z titulu úmrtia maloletej R., súd priznal každému sumu 4.000,00 €. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol nielen na vzťahy žalobcov, ktorí pri nehode prišli o dcéru a súrodenca-dvojča, čím bolo do ich rodinného života nenapraviteľne zasiahnuté, ale i na skutočnosť, že na vzniku nehody sa podieľala aj stará matka, ktorej zverili maloletú R. do starostlivosti. Stará matka nesprávne vyhodnotila situáciu na ceste a spoluzavinila nehodu, pri ktorej obe zomreli.

38. Žalobkyni 1/ súd priznal, ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia matky sumu 8.000,00 €, ktorú znížil o 50% z dôvodu jej spoluzavinenia na konečnú sumu 4.000,00 €. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal z toho, že ich vzťah bol veľmi intenzívny, boli denne v kontakte,

išlo o jediného rodiča, ktorého žalobkyňa mala už od detstva a teda zásah do jej osobnostných práv bol najväčší, nakoľko jednou nehodou prišla o dve blízke osoby, ku ktorým mala zo žalobcov najbližší vzťah. Zo žalobcov sa s následkami dopravnej nehody vyrovnávala najťažšie, musela užívať lieky, nebola schopná zvládať starostlivosť o rodinu, dokonca zvažovala aj rozvod.

39. Žalobcovi 2/ súd z titulu úmrtia svokry nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko vo vzťahu k nemu nejde o blízku osobu a ani v konaní nebol preukázaný tak blízky vzťah medzi nimi, aby odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd dospel k záveru, že ako satisfakčný prostriedok v tomto prípade postačí rozsudok vydaný v trestnom konaní, kde sa konštatovalo porušenie práv.

40. Žalobcovi 3/ z titulu úmrtia starej matky súd priznal primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 6.000,00 €, po znížení o 50% z dôvodu jej spoluzavinenia, t.j. vo výške 3.000,00 €, nakoľko v čase nehody mal len 5 rokov a nebola v konaní preukázaná ujma z titulu úmrtia starej matky v takom rozsahu ako u žalobkyne 1/. So starou matkou nebol v tak častom kontakte ako jeho sestra neb. R., ktorá za starou matkou chodila častejšie. Jej úmrtie nezanechalo následky fatálneho charakteru, spočívajúce napr. v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení jeho zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej trvalej duševnej traume a podobne. Preto súd dospel k záveru, že suma 3.000,- € je primeraná.

41. Celkovo súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ vo výške 8.000,00 €, žalobcovi 2/ vo výške 4.000,00 a žalobcovi 3/ vo výške 7.000,00 €.

42. Pre úplnosť súd v súvislosti s posúdením primeranosti uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukazuje na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického nám najpodobnejšia právna úprava v W. /obdobne aj v R./ vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania. Tento systém platil aj v K. do roku 2013. Najvyššie odškodné bolo v W. priznané na základe rozsudku OGH z 30.10.2003, sp.zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. Nehodu zavinil vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere. OGH priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 65.000,00 € titulom jeho ťažkej a trvalej psychickej traumy. Románsky model práva (D., F.) je upravený s paušálnymi sumami, v prípade D. právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500,00 €, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750,00 €.

43. Na zdôraznenie primeranosti žalobcom priznanej sumy odškodnenia súd poukazuje na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 215/2006 Z.z., ktorá je stanovená ako 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2008 výška minimálnej mzdy činila 268,87 €, t.j. maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 13.443,54 €.

44. Priznanú nemajetkovú ujmu súd neznížil o už zaplatenú sumu 1000,00 € žalovaným 1/, nakoľko aj sám na pojednávaní uviedol, že uvedenú sumu zaplatil z titulu náhrady škody a nie z titulu nemajetkovej ujmy.

45. Z dôvodu uvedených vyššie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a vo zvyšku súd žalobu zamietol.

46. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.
47. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.
48. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

49. Ďalej sa žalobcovia každý samostatne domáhajú, aby súd zaviazal spoločne a nerozdielne žalovaných okrem žalovanej istiny 66.388,- € zaplatiť i úrok z omeškania vo výške 9% ročne odo dňa podania návrhu na súd, t.j. od 4.4.2011 do zaplatenia. V zmysle citovaných ustanovení sú úroky

z omeškania príslušenstvom pohľadávky, pričom zákon spája právo na úroky z omeškania len so záväzkovými právnymi vzťahmi, z ktorých vzniká veriteľovi právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Právny vzťah účastníkov v tomto nie je záväzkovým právnym vzťahom a predmetná pohľadávka navrhovateľov v tomto dosiaľ právoplatne neskončenom súdnom konaní ešte nevznikla, preto nie je možné odporcov zaviazať na zaplatenie úrokov z omeškania. Z týchto dôvodov súd návrh v časti uplatnených úrokov z omeškania ako nedôvodný zamietol.

50. Podľa § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

52. Žalobkyňa 1/ bola úspešná vo výške 8% (istina 8.000,- €) a žalovaní vo výške 92% (istina 58.388,00 € a príslušenstvo 33.148,53 €, t.j. 9% z istiny 66.388,00 € od 4.4.2011 ku dňu vyhlásenia rozsudku). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní, súd priznal žalovaným vo vzťahu k žalobkyni 1/ náhradu trov konania v rozsahu ich celkového úspechu 84% (92%-8%).

53. Žalobca 2/ bol úspešný vo výške 4% (istina 4.000,- €) a žalovaní vo výške 96% (istina 62.388,00 € a príslušenstvo 33.148,53 €, t.j. 9% z istiny 66.388,00 € od 4.4.2011 ku dňu vyhlásenia rozsudku). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní, súd priznal žalovaným vo vzťahu k žalobcovi 2/ náhradu trov konania v rozsahu ich celkového úspechu 92% (96%-4%).

54. Žalobca 3/ bol úspešný vo výške 7% (istina 7.000,- €) a žalovaní vo výške 93% (istina 59.388,00 € a príslušenstvo 33.148,53 €, t.j. 9% z istiny 66.388,00 € od 4.4.2011 ku dňu vyhlásenia rozsudku). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní, súd priznal žalovaným vo vzťahu k žalobcovi 3/ náhradu trov konania v rozsahu ich celkového úspechu 86% (93%-7%).

55. Podľa § 155 ods. 1,3 CSP, každý má právo konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. (3)Trovy tlmočenia podľa odseku 1 znáša štát.
56. Podľa článku 4 ods. 1,2 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. (2)Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.
57. Podľa § 258 ods. 1 Civilného sporového poriadku svedkovi môže súd ako svedočné priznať náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov spojených s jeho výsluchom.
58. Podľa § 259 Civilného sporového poriadku, ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

59. Štátu vznikli v konaní výdavky vo výške vyplateného tlmočného 39,84 € z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu za tlmočenie na pojednávaní, nakoľko žalobca 2/ nerozumie slovensky, pretože je štátnym občanom W.. Z tohto dôvodu súd pribral tlmočníka na tlmočenie na pojednávaní. V zmysle § 155 ods. 1 a 3 veta prvá trovy tlmočenia znáša štát, preto mu súd nepriznal náhrada trov konania.

60. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak e podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.
61. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.
62. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, žalobca v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom je od poplatku oslobodený.
63. Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch veta, prvá, pri percentuálnej sadzbe je základom poplatku cena predmetu poplatkového úkonu.

64. Podľa Položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, súdny poplatok z žaloby na ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy 66 € a 3% z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy, najviac 16.595,50 €.

65. O povinnosti zaplatiť súdny poplatok zo žaloby súd rozhodol v zmysle vyššie uvedených ustanovení zák. č. 71/1992 Zb. Žalobcovia sú podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodení od platenia súdnych poplatkov a tiež žalovaný 1/, ktorému bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením č.k. 21C/15/2011-566 zo dňa 5.11.2015. Súd preto zaviazal len žalovaného 2/ na zaplatenie súdneho poplatku. Z podanej žaloby vznikla poplatková povinnosť každému zo žalobcov vo výške 2.057,50 € (66,00 € + 3% z uplatnenej nemajetkovej ujmy 66.388,00 €). V konaní boli strany sporu čiastočne úspešné, preto súd zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť pomernú časť súdneho poplatku podľa úspechu žalobcov v konaní. Žalovaná 1/ bola úspešná v 8%, preto súd zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť sumu 164,50 €, t.j. 8% zo sumy 2.057,50 €. Žalovaný 2/ bol úspešný v 4%, preto súd zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť sumu 82,00 €. Žalovaný 3/ bol úspešný v 7%, preto súd zaviazal žalovaného 2/ zaplatiť sumu 144,00 €. Celkovo súd uložil žalovanému 2/ zaplatiť sumu 390,50 € (164,50 € + 82,00 € + 144,00 €).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).